

2021

2021

Jaarstukken Purmerend

Aanbiedingsbrief en leeswijzer

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Terugkijken op het jaar 2021 doen we met een dubbel gevoel. Op de mooie dingen die we hebben bereikt als stad samen met onze bewoners, ondernemers en partners zijn we trots. Tegelijkertijd hadden we met elkaar gehoopt dat corona verleden tijd zou zijn en er geen lockdown of beperkingen waren geweest. Het jaar 2020 ging de boeken in als het coronajaar, waarvan iedereen hoopte dat in het jaar 2021 het einde in zicht zou zijn. Dit was niet het geval. De saamhorigheid, strijdbaarheid, creativiteit en vechtlust om het beste er van te maken in 2020, was in 2021 niet voor iedereen meer op te brengen. Wéér zo'n jaar. En toch de veerkracht in onze stad, elkaar weten te vinden en er het beste van te maken, past bij Purmerend. In deze tijd is een dergelijke houding goud waard. Trots zijn wij om te besturen in een stad waar de menselijke maat zó het uitgangspunt is. Het college heeft ontzettend veel bewondering voor de wijze waarop de samenleving met deze uitdaging is omgegaan.

Elk jaar legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten. Dat doen wij ook over 2021. In deze aanbiedingsbrief lichten wij de belangrijkste ontwikkelingen en besluiten kort toe:

- Hoofdpunten inhoudelijke verantwoording
- Het financieel resultaat
- Resultaatbestemming
- Rechtmatigheid uitgaven en bestedingen op kredieten

HOOFDPUNTEN INHOUDELIJKE VERANTWOORDING

In de jaarrekening wordt teruggeblikt op wat er in het voorgaande jaar is bereikt. Purmerend is een groeiende gemeente die er toe doet in de regio, Metropoolregio, in het land. En sinds de fusie met de Beemster per 1 januari is de stad nog completer: het stadse in Purmerend en de landelijke omgeving in de Beemster. Beemster met het open landschap en het unieke werelderfgoed en het dorpse karakter, het stadse Purmerend met voorzieningen, de gezellige binnenstad en de zelfvoorzienende woonwijken versterken elkaar.

Verkiezingen en de fusie: een bijzonder jaar!

In 2021 is er hard gewerkt om de gemeentelijke fusie van Beemster en Purmerend in goede banen te leiden. De projectorganisatie heeft de werkzaamheden gecoördineerd en heeft gewaarborgd dat deze tijdig waren afgerond. De gemeente Beemster en de gemeente Purmerend hebben gezamenlijke commissievergaderingen gehouden over onderwerpen die beide gemeenten aangingen. Deze samenwerking heeft voor een goede gedragen start van de nieuwe gemeente gezorgd. We hebben daarom in Purmerend twee keer mogen stemmen in 2021, voor zowel de Tweede Kamerverkiezingen als de gemeenteraadsverkiezingen.

Omgevingswet

De Omgevingswet is door het Rijk wederom uitgesteld. De nieuwe datum van inwerkingtreding is nu naar alle waarschijnlijkheid 1 januari 2023. Ondanks het nieuwe uitstel hebben we de werkprocessen om initiatieven en aanvragen overeenkomstig de Omgevingswet af te handelen, al ingericht. Er is in 2021 hard gewerkt zodat per 1 januari 2022 initiatieven al volgens de nieuwe werkprocessen worden afgehandeld. De gemeente Purmerend heeft stappen gezet op het gebied van de Omgevingswet. Het uitgangspunt van de aanpak van de gemeente Purmerend is voldoen aan de minimale acties en vereisten uit de wet en tegelijkertijd op zoek te gaan naar de ruimte die de Omgevingswet biedt om het nog beter te doen voor onze gemeente en onze manier van werken te versterken. Intern is er met het programma implementatie Omgevingswet gewerkt aan de verschillende onderdelen en acties die benodigd zijn.

Kunst en cultuur

Door corona en de bijbehorende coronamaatregelen heeft het culturele leven in Purmerend voor een groot deel stil gelegen. Het culturele aanbod is in 2021 zoveel mogelijk op alternatieve (digitale) wijze vormgegeven en er waren uitzonderingen mogelijk voor het culturele aanbod voor kwetsbare inwoners, zodat deze groepen toch bijeen konden komen. In de andere maanden konden culturele instellingen slechts met beperkingen open en mochten verenigingen alleen onder voorwaarden bijeenkomen. In de zomer 2021 is het lokale culturele veld in Purmerend geholpen met een tweede steunpakket COVID-19.

Bewegende en gezonde stad

Het hele beweeglandschap stond in 2021 praktisch stil. Inwoners mochten vaak niet meer sporten bij de vereniging of sportclub, hooguit nog individueel in de buitenruimte. De schade hiervan wordt meer en meer zichtbaar; het is de verwachting dat de sportaanbieders een lange herstelperiode tegemoet gaan. Het prestatieplan van Spurd is toch in grote mate uitgevoerd. Het gaat hierbij om sportstimulering, sportaccommodaties, sportaanbieders en subsidieverstrekking.

Gezondheid

Aanvullend op het sportakkoord is voor de zomer 2021 een lokaal preventieakkoord opgesteld. Het preventieakkoord richt zich op 3 pijlers: minder roken, minder overgewicht en minder alcohol. In samenwerking met verschillende maatschappelijke partners in onze gemeente, hebben we prioritering gegeven aan de diverse bestaande ambities op het gebied van gezondheid:

- Het bewegend leren is opgenomen binnen de onderwijsagenda. Dit betekent bewegen op minimaal twee beweegmomenten van elk 45 minuten per week op de basisschool.
- Sportverenigingen die stappen willen maken op het gebied van gezondheid, kunnen voor hun intenties een watertappunt krijgen. Verenigingen die werk maken van een gezonde kantine en/of een bewust alcohol- of rookbeleid, worden hiervoor beloond met een watertappunt aan de buitengevel.
- In het Parkenplan zijn de ambities om de openbare omgeving bewegingsvriendelijk(er) te maken.
- Speerpunt van toezicht en handhaving blijft gericht op verstrekking van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar. Het inzetten van testkopers bij alcoholverstrekkers heeft alleen niet plaatsgevonden, omdat door coronamaatregelen de verstrekkers merendeel van de tijd gesloten waren.

Daarnaast worden Sportinnovaties zoals E-sports/VR/AR ondersteund, omdat deze een steeds grotere plek in het sportlandschap innemen. Inmiddels zijn er concrete samenwerkingen met onderwijs, kinderopvang en sportverenigingen.

Onderzoek naar een extra zwemvoorziening bij het Leeghwaterbad is uitgevoerd en heeft verschillende scenario's opgeleverd. In 2022 zal naar verwachting één van de scenario's verder worden uitgewerkt.

Het college ziet dat de GGD het de afgelopen jaren ontzettend druk heeft gehad met het bestrijden van de pandemie. Om de GGD toekomstbestendig te maken en te houden, heeft het Algemeen Bestuur van de GGD Zaanstreek-Waterland de wens uitgesproken om een nadere analyse op te stellen en de organisatie en de samenwerking daarnaar in te richten. Om deze analyse te maken is het project GGD 3.0 gestart. Het project wordt vanuit de gemeenten uitgevoerd samen met de GGD. Gemeenten zijn samen met de GGD bezig om uitwerking van GGD 3.0 te maken waarbinnen op een toekomstbestendige wijze invulling – zowel inhoudelijk als financieel – wordt gegeven aan het gewenste niveau van publieke (jeugd)gezondheidszorg.

Jeugd

Er is een stijging zichtbaar van het aantal jeugdigen in zorg. Daarnaast zijn de kosten per jeugdige in de zorg gestegen. Het is aannemelijk dat de coronacrisis invloed heeft gehad op het aantal jeugdigen in de zorg. Door nauwe samenwerking met de ketenpartners zorgt het Loket Jeugd dat gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium worden ondersteund, zowel door de inzet binnen het eigen netwerk of door indien evident specialistische jeugdhulp in te zetten. Met het team Preventieve Jeugdbescherming binnen het Loket Jeugd hebben we ook in 2021 ingezet op intensief coachen en regie voeren bij gezinnen. Preventieve Jeugdbescherming is van tijdelijke aard en moet ervoor zorgen dat de ontwikkeling van de kinderen binnen een gezin op een veilige manier verloopt zodat zij zich weer positief kunnen ontwikkelen. Op die manier kan een eventuele kinderschermingsmaatregel mogelijk worden voorkomen. In 2021 gingen veel klassen in het onderwijs in quarantaine, en ook het thuisonderwijs bleef veelvoorkomend vanwege tekorten aan leerkrachten. Eind 2021 is een aantal proeftuinen gestart op diverse basisscholen, samen met Loket Jeugd en leerplicht. De scholen zijn onze ogen en oren en hoe eerder de signalen worden gedeeld, hoe eerder er gekeken kan worden wat er nodig is voor de jongere en het gezin.

Economie

Na een economische krimp van 3,8% in 2020 komt de economische groei in 2021 naar verwachting uit op 4,5%. De werkgelegenheid is daarbij toegenomen. Dit is ook in Purmerend merkbaar. In het eerste kwartaal steeg het uitkeringenbestand nog tot 1.471. Daarna verbeterde de situatie het nam het aantal uitkeringen af met 6% tot 1.382.

Hoewel er economische groei is, zijn er Purmerenders die het moeilijk hebben. In april 2021 is het Beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening 2021 -2025 vastgesteld. Uitgangspunt is een integrale aanpak waarbij onze inwoners centraal staan met een persoonlijke benadering. Aansluiten bij de realiteit van onze inwoners en ondersteuning op maat bieden. In 2021 is binnen de gemeente vorm gegeven aan de Hersteloperatie Kindertoeslagenaffaire en is deze van start gegaan. In Purmerend zijn er in 2021 296 mogelijk gedupeerden in beeld gekomen. Met alle gedupeerden hebben we

vanuit de gemeente contact gezocht om ondersteuning op de diverse levensgebieden aan te bieden, of gaan we dat nog doen.

In 2021 bepaalde de coronacrisis grotendeels de economische agenda. In dat jaar hebben wij een noodnummer en -emailadres voor ondernemers ingesteld. Ondernemers hebben hiervan veelvuldig gebruik gemaakt. Op basis van deze ervaringen willen we verder bouwen aan een (digitaal) ondernemersloket waar ondernemers snel en adequaat antwoord kunnen krijgen op veel van hun vragen. Op die manier faciliteren we ondernemers in het realiseren van hun plannen, en daarmee in het behoud en groei van bedrijvigheid (en werkgelegenheid) in de stad. Startende ondernemers en zzp'ers, die door de crisis hard geraakt zijn, willen we voldoende ondersteuning bieden bij het (door)ontwikkelen van hun bedrijf. In de afgelopen periode bleek het digitale regionale startersloket voor Zaanstreek-Waterland een belangrijke schakel te zijn in de dienstverlening aan deze groep ondernemers.

De gezamenlijke economische visie voor Beemster en Purmerend, die in maart 2021 is vastgesteld, is de basis voor de toekomstige economische strategie van de nieuwe gemeente en voor de uitwerking op sectoren en gebieden zoals het toerisme, de binnenstad, de detailhandel en de agrarische sector. Inmiddels is er een uitvoeringsagenda vastgesteld waarin een drietal pijlers is opgenomen die in de komende jaren belangrijk zijn:

- uitbouwen van de innovatieve voedselkamer en werelderfgoed De Beemster;
- tech stimuleren in samenhang met de E-sports-ontwikkeling;
- centrumontwikkeling: in 2021 is gestart met het programma Binnenstad (visie en uitvoeringsagenda). Dit programma bestaat uit een visie op de lange(re) termijn en uitvoeringsprogramma voor de komende vijf jaar.

Wonen

Iedereen ziet en voelt dat de woningnood in Purmerend hoog is. Wachtlijsten voor sociale huur zijn lang, er is weinig aanbod in het middeldure huur segment. Ook is er een tekort aan betaalbare koopwoningen. We willen dat alle Purmerenders wonen in een kwalitatief goede woning en woonomgeving die aansluit bij de behoeften en leefomstandigheden van de mensen. De gemeente is slechts één van de partijen die hier invloed op heeft. Starters kunnen moeilijk een geschikte woning vinden. Het afgelopen jaar is er een nieuwe regeling voor de starterslening vastgesteld, waarin de voorwaarden voor het verkrijgen van een lening zijn verruimd, zodat meer starters in aanmerking kunnen komen voor de regeling. Purmerend is een groeiende gemeente; in 2021 zijn 620 woningen opgeleverd, waarvan 43 sociale huur van corporaties en 184 tijdelijke woningen. Voor de herstructurering van Wheermolen-Oost heeft Purmerend een subsidie aangevraagd van 3,5 miljoen euro uit de Bouwimpulsgelden en die toegewezen gekregen. Deze gelden zijn bedoeld voor woningbouwversnelling.

Purmerend 2040

Onder de paraplu van programma Purmerend 2040 is ook in 2021 verder invulling gegeven aan en samenhang gezocht in het kader van diverse (beleids)thema's en gebiedsontwikkelingen. De ontwikkelfocus in Purmerend ligt primair op het bestaand stedelijk gebied. Het stationsgebied Waterlandlaan, omgedoopt tot 'Waterlandkwartier' en MRA-sleutelgebied, is één van de gebieden die in 2021 regelmatig op de agenda heeft gestaan. Dat geldt ook voor diverse, andere gebieden binnen het sleutelgebied, zoals de binnenstad en het Wagenweggebied, Wheermolen-Oost en

bedrijventerrein De Koog. Met 'houtbouw' als speerpunt is in 2021 tevens ingezet op integrale ontwikkeling van de oostflank met de gebieden Golfcomplex, Purmerbos, Purmer-Zuid Zuid en Vurige Staart. Helder is dat Purmerend (uiteraard binnen randvoorwaarden) transformeert en bouwt aan een volwaardige stad.

Veiligheid

Ook in 2021 heeft het coronavirus grote impact gehad op het dagelijks leven door de beperkende maatregelen. In 2021 zijn bijvoorbeeld evenementen verboden geweest, is de horeca een tijd dicht en deels open geweest, is de detailhandel deels gesloten geweest, gold een tijd een avondklok en waren binnen- en buitensporten ook een tijd verboden. Al met al hebben het virus en de maatregelen een behoorlijke impact gehad op de samenleving én op het werk van bijvoorbeeld de handhavers. Gebleken is dat de werkzaamheden van handhaving zijn verschoven en vooral betrekking hebben gehad op het controleren van de naleving van de coronamaatregelen. De nadruk lag hier op het toezicht op de coronamaatregelen, zoals het houden van afstand en verboden groepsvorming. Met name was dit een aandachtspunt bij jongeren. In dit kader is intensief samengewerkt tussen handhavers, jeugdboa's, politie en wijkmanagers. Ook is toezicht gehouden naar aanleiding van klachten en meldingen en is indien nodig opgetreden.

FINANCIËLE VERANTWOORDING

Het financieel resultaat

Het jaar 2021 sluiten we af met een positief resultaat van € 12.585.361. Dit is € 8.248.122 positiever dan vermeld in de tweede tussenrapportage 2021 (€ 4.337.239 voordelig). Bijna alle programma's, overzichten en reserves laten per saldo een voordeel zien ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2021. In de programma's worden in het onderdeel 'wat heeft het gekost' de financiële afwijkingen groter dan € 100.000 toegelicht, maar incidenteel ook kleinere mutaties om politieke redenen en/of voor de aansluiting op het saldo's.

Het jaarresultaat over 2021 is de uitkomst van enerzijds ontwikkelingen waarop de gemeente geen invloed heeft en van anderzijds eigen beleid en keuzes. Een groot gedeelte van het positieve jaarrekeningresultaat is veroorzaakt door incidentele meevallers. Zo hebben we extra geld ontvangen van het Rijk aan het einde van het jaar (wat we dan niet meer kunnen uitgeven) en heeft het coronavirus gezorgd voor minder uitgaven op diverse terreinen (o.a. dagbesteding, minimabeleid, culturele activiteiten en evenementen, gebundelde uitkeringen). Ook zien we dat de groei van de gemeente en het ambitieniveau dat we daar bij hebben leidt tot knelpunten in de uitvoering waardoor de planning niet is gehaald. Dit speelt bij de beheerplannen groen, wegen, kunstwerken en openbare verlichting, maar ook in de gebiedsontwikkelingen- en visies in de stad voor Purmerend 2040, Purmer Zuid-Zuid en Stationsgebied- Waterlandland.

Verder blijkt uit de jaarrekening een tekort van € 1,5 miljoen op het totale budget van jeugdzorg. De stijgende kosten voor jeugdzorg is een landelijke trend. In Purmerend zien we nog steeds dat de jeugdzorg explosief groeit (gemiddeld 10% per jaar). Met name de kosten van de specialistische jeugdhulp stijgen procentueel harder dan het aantal jeugdigen in zorg. Ook is een stijging zichtbaar van het gemiddeld aantal jeugdigen in zorg. In kwartaal 4 van 2020 en de eerste drie kwartalen van 2021 zaten er gemiddeld 1.114 jeugdigen in zorg, in kwartaal vier van 2021 zaten er 1.139 jeugdigen in zorg. Dat betekent een toename van 2,2% in het laatste kwartaal. Bij beschermd wonen zien we

een tweetal bewegingen die zorgen voor lagere uitgaven. Dit betreft enerzijds de zorg die in 2021 is overgegaan naar de Wet Langdurige Zorg (Wlz) en anderzijds de wijze waarop de inrichting WMO beschermd wonen is geregeld voor cliënten die doorstromen naar een zelfstandige woonplek.

Het totaal van de grondexploitaties staat er goed voor. De reserve gronden stijgt dit jaar door winstnemingen en een lagere verliesvoorziening bij de grondexploitatie Wheermolen Oost. Voor de binnenwijkse ontwikkellocaties (BOL-locaties) is er conform het raadsbesluit een verliesvoorziening getroffen. Over de ontwikkeling van de grondexploitaties wordt u nader geïnformeerd in de paragraaf grondbeleid en het MPG.

<i>In deze tabel treft u de afwijking per programma/beleidsveld groter dan € 250.000</i>		Voordeel (+)/ I/S Nadeel (-)
Programma/beleidsveld (bedragen per saldo x € 1.000)		
02. Samenleving/Kunst en cultuur		
- Lagere lasten door Covid-19 (theater Purmaryn, culturele activiteiten en evenementen)	506	I
02. Samenleving/Sport en recreatie		
- Hogere lasten afrekening tekort zwembad door Covid-19	-362	I
02. Samenleving/Jeugd		
- Hogere lasten en baten jeugdwet (met name specialitische zorg)	-1.455	S
02. Samenleving/Maatschappelijke ondersteuning		
- Hogere baten en lagere lasten voorliggende voorzieningen (beschermd wonen, Duvo gelden)	1.469	S
- Hogere baten en lagere lasten woonplekken dak- en thuislozen	540	I
02. Samenleving/Werk en inkomen		
- Lagere lasten inkomens ondersteuning door Covid-19 (o.a. gebundelde uitkering, BBZ, IOAW)	1.769	I
04. Milieu/Milieu		
- Hogere baten en lagere lasten afvalstoffenheffing	260	I
05. Bereikbaarheid		
- Lagere lasten bereikbaarheid (o.a. straatparkeren en Purmerend mobiliteit 2040)	337	I
06. Beheer openbare ruimte		
- Omzetting reserve begraafrechten in een een voorziening afkoopsommen onderhoud begraafrechten	-1.325	I
- Lagere lasten beheerplannen (o.a. groen, kunstwerken, OVL, wegen)	1.664	I
07. Ruimtelijke ordening		
- Lagere baten en lasten diverse ruimtelijke ontwikkelingen (o.a. pilot de Koog, parkenplan, Purmerend 2040, Plantsoenstraat/Schapenmarkt, Visie Purmer Zuid/Zuid, Waterlandkwartier, Waterlandlaan)	1.542	I
- Lagere baten en lasten grondexploitaties (incl.winstneming en verliesvoorziening grexen)	3.617	I
10. Bestuur en concern		
- Lagere uitvoeringslasten fusie Purmerend en Beemster	280	I
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
- Hogere uitkering gemeentefonds (o.a. corona en taakmutaties)	2.747	I
Overzicht Overhead		
- Hogere doorbelasting overhead (aan investeringen, grondexploitaties en AO's)	337	S
- Lagere opleidingskosten en kosten voor in-, door- en uitstroom van personeel	362	I
Vennootschapsbelasting		
- Hogere lasten voorlopige aangifte VPB 2019-2021	-1.589	I
Reserves		
- Lagere mutaties reserves (o.a. winstnemingen/verliesvoorz. grexen, gebiedvisies. begraafrechten)	1.468	I
Diverse afwijkingen (< € 100.000)	419	I
Totaal financieel resultaat 2021 (voordelig)		12.585

Resultaatbestemming

Het totaal van bovenstaande afwijkingen (groter dan € 250.000) op de programma's, algemene dekkingsmiddelen, overhead en reserves telt op tot een resultaat voor bestemming van bijna € 12,6 miljoen voordelig. In perspectief van totale bijgestelde begroting van ongeveer € 284,6 miljoen bedraagt de afwijking 4,43%.

Dit resultaat moet expliciet door de gemeenteraad worden bestemd. Ons voorstel is € 3.081.927 over te hevelen naar 2022 voor niet aangewende incidentele budgetten, zodat het werk ook in 2022 wordt uitgevoerd.

Ons college stelt u de volgende bestemming voor en geeft daarbij de belangrijkste overweging:

- De budgetten voor het niet realiseren van a) het opstellen van een Kerkenvisie (€ 50.000) en b) een nadere uitwerking voor hybride lesgeven binnen cultuur (€ 74.000) toe te voegen aan het exploitatiebudget kunst en cultuur;
- Om de toegang tot lokale regelingen voor mantelzorgers te vereenvoudigen en de regellast voor mantelzorgers bij de aanvraag van deze voorzieningen te verminderen heeft Purmerend eind 2021 € 50.000 ontvangen vanuit het Rijk. De invulling van deze pilot vindt plaats in 2022; Deze Rijksbijdrage wordt toegevoegd aan het exploitatiebudget mantelzorgcompliment;
- Het doorschuiven van een bedrag van € 262.000 aan diverse exploitatiebudgetten binnen de begroting, teneinde te voorzien in de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2023;
- Het doorschuiven van het incidentele budget vrouwenopvang van € 131.000. Door vertraging zijn deze zogenaamde DUVO-gelden in 2020 en 2021 ontvangen, maar is hier deels invulling aan gegeven in 2021. De uitvoering zal verder plaatsvinden in 2022;
- Het budget voor de huur van tijdelijke huisvesting Loirestraat 7 is niet volledig gebruikt in 2021. Deze tijdelijke noodlokalen worden ook nog gebruikt in 2022 en 2023. Om de huidige budgetten op orde te krijgen voor deze jaren, zal een bedrag van € 72.000 worden toegevoegd aan het exploitatiebudget huisvesting basisonderwijs;
- Voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid is een gedeelte van dit budget (€ 430.000) niet besteed in 2021. Voorgesteld wordt om invulling te geven aan de resterende projecten in 2022 door het restant van € 430.000 over te hevelen naar het exploitatiebudget maatschappelijke ondersteuning (maatschappelijke opvang);
- Het toevoegen van een bedrag van € 1.662.927 aan het exploitatiebudget openbare ruimte, teneinde de reeds verplichte kosten op onderhoudswerkzaamheden voor o.a. groen, kunstwerken en wegen in 2022 te kunnen uitvoeren;
- In 2021 is het ontwerp Parkenplan niet uitgevoerd, omdat het onderzoek met betrekking tot de uitbreiding van het zwembad nog niet geheel is afgerond. Voorgesteld wordt om dit ontwerpbudget voor het parkenplan van € 70.000 te reserveren voor 2022 en toe te voegen aan het exploitatiebudget visievoorbereiding;
- Het doorschuiven van het incidentele fusiebudget. De niet gerealiseerde fusiekosten van € 280.000 uit 2021 toe te voegen aan het exploitatiebudget bestuurlijke fusie.

In het hoofdstuk 'het financieel resultaat 2021' worden bovenstaande resultaatbestemmingen nader toegelicht.

Het voordelige resultaat na bovenstaande voorgestelde bestemmingen bedraagt € 9.503.434. De gemeenteraad moet dit resultaat expliciet bestemmen. Wij stellen de gemeenteraad voor om dit

bedrag toe te voegen aan de algemene reserve. Als dit voorstel wordt bekrachtigd bedraagt de algemene reserve ultimo 2021 € 37.403.314.

Beoordeling financiële positie

We zien door het positieve rekeningresultaat over 2021 dat de algemene reserve doorgroeit naar ruim € 37,4 miljoen (inclusief resultaatbestemming). Dat is hoger dan het benodigde weerstandsvermogen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is onderbouwd dat het benodigde weerstandsvermogen op dit moment ruim € 30,7 miljoen bedraagt. De weerstandscapaciteit voor Purmerend bedraagt ruim € 37,4 miljoen. We beschikken dus over voldoende capaciteit om de risico's af te dekken. We voldoen daar mee aan de gestelde norm.

De algemene reserve is naast de functie van weerstandsvermogen ook belangrijk voor de solvabiliteit. Reserves zijn immers het deel van het bezit dat niet met schuld is gefinancierd. Het achterblijven van de uitgaven op de investeringen en exploitatiebudgetten betekende in 2021 een lagere financieringsbehoefte. Dit heeft geleid tot een lagere herfinanciering van € 19,6 miljoen t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 (verwachting € 69,6 miljoen, aangetrokken € 50 miljoen). De vaste schuld van Purmerend is hiermee licht gestegen naar een stand van € 277,7 miljoen eind 2021. De raad streeft de komende jaren naar het verbeteren van de solvabiliteit (20%). In 2020 was deze quote nog 13,4% en is in 2021 gestegen naar 15,3%. De schuldquote daalt en de solvabiliteit stijgt de laatste jaren door naijl van investeringen, door grondverkopen en extra rijksmiddelen. Dit beeld wijzigt als de investeringen aantrekken en meer volgens planning verlopen.

Rechtmatigheid

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt aangegeven in welke mate er begrotingsonrechtmatigheden zijn in de uitgaven voor de verschillende programma's en wordt uitleg gegeven over de samenhang met mutaties op de reserves, hogere baten en onvermijdelijke uitgaven. Naast de exploitatie is er ook sprake van één afwijking in de sfeer van kredieten en enkele bij aanbestedingen. De in 2021 en eerder ingezette herstellende en voorkomende maatregelen ten aanzien van de rechtmatigheid bij aanbestedingen laten zich in 2021 terug zien in het sterk afnemend aantal onrechtmatigheden.

De secretaris

De burgemeester

H.J.C. Welage

Mr. D. Bijl

Leeswijzer

Hoofdstukindeling

Voorliggende jaarstukken 2021 van gemeente Purmerend zijn opgesteld volgens de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- De verantwoording van de programma's
- De algemene dekkingsmiddelen
- Het financieel resultaat 2021
- Het overzicht overhead, VPB en onvoorzien
- De verplichte paragrafen bij de jaarrekening

In de bijlagen treft u ten slotte aan:

- De balans per 31 december 2021 met toelichting
- Het overzicht van baten en lasten op programma- en beleidsveldniveau
- Het overzicht van baten en lasten per taakveld/programma
- De Sisa-verantwoording 2021 (dit betreft de verantwoording naar het Rijk)
- Het overzicht van en toelichting op de reserves en voorzieningen
- De beleidsindicatoren
- Het overzicht van in 2021 afgesloten kredieten en nog doorlopende kredieten
- De bezoldiging van topfunctionarissen
- Coronacrisis
- Verslag auditcommissie
- De controleverklaring
- De portefeuillevverdeling van het college van B&W

Opbouw van de hoofdstukken

De aanbiedingsbrief

In de aanbiedingsbrief gaat het college kort in op een aantal in het oog springende resultaten uit 2021 en de oorzaak van het financieel resultaat. Ook doet het college een voorstel aan de gemeenteraad voor de bestemming van het resultaat. Om de inzichtelijkheid te vergroten zijn alleen de afwijkingen groter dan € 250.000 vermeld.

De verantwoording van de programma's

Bij de programma's leest u de namen van de portefeuillehouders die in 2021 verantwoordelijk waren voor het programma. Sinds maart 2022 is er een nieuw college aangesteld. In de bijlage 'Portefeuillevverdeling' vindt u de nieuwe portefeuillevverdeling en portefeuillehouders.

Per programma komt aan de orde:

- De inleiding van het programma. Hierin staat kort het doel van het programma, zoals verwoord in begroting 2021.
- Wat willen we bereiken met het programma? Ofwel, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten? In deze paragraaf geven we aan wat Purmerend in de huidige bestuursperiode wil bereiken met het betreffende programma.
- Wat hebben we daarvoor gedaan? Ofwel, wat hebben we gedaan om de gewenste maatschappelijke effecten te bereiken? Als we bepaalde voor 2021 toegezegde acties en prestaties niet konden afronden, geven we aan waarom en of we de actie alsnog uitvoeren en afronden.
- Wat heeft het gekost? In deze paragraaf behandelen we eerst de lasten en baten per programma en afwijkingen in de beleidsvelden ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2021. Daarna volgt een toelichting op de afwijkingen bij de reserves, investeringen en een overzicht van de incidentele baten en lasten. Afwijkingen groter dan € 100.000 ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2021 lichten we toe (in de afwijkingenkolom presenteren we begroting minus realisatie). Incidenteel worden kleinere afwijkingen toegelicht als er politieke redenen voor zijn of voor verduidelijking van de saldo afwijking. Het totaaloverzicht van de investeringen is opgenomen in bijlage V. In de tabellen kunnen afrondingsverschillen zichtbaar zijn tussen de som van de afzonderlijke producten en het gehele programma.

Algemene dekkingsmiddelen

Met inachtneming van het BBV moet er ook verplicht een onderdeel overzicht algemene dekkingsmiddelen in de programmaverantwoording staan. Dit onderdeel is opgenomen in het hoofdstuk financiële overzichten.

Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij besteedbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen in de programma's waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord.

Het financiële resultaat 2021

In dit hoofdstuk geven we een samenvattend overzicht van de baten en lasten van de afzonderlijke programma's en de algemene dekkingsmiddelen. Dit noemen we het resultaat voor bestemming. Conform het BBV presenteren we hierna de mutaties in de reserves. Deze vergelijken we met de mutaties zoals opgenomen in de begroting en de bijstellingen op de begroting die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Hierna resteert het zogenaamde resultaat voor bestemming. We doen de gemeenteraad een voorstel om aan dit bedrag een bestemming te geven. Dit resultaat krijgt een bestemming in de besluitvorming door de raad bij vaststelling van de programmarekening. De paragraaf eindigen we met een beschrijving van de gebeurtenissen na de balansdatum die niet zijn verwerkt in de programmarekening.

Het overzicht overhead, VPB en onvoorzien

In de programma's moeten alleen de kosten worden opgenomen van het primaire proces. De kosten moeten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken en activiteiten. Activiteiten die onder de overhead vallen, zijn grofweg in te delen in: ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën) en ondersteunende personen

op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat). Om te kunnen vaststellen welke kosten onder de overhead vallen, is de volgende definitie opgesteld: "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces."

De post 'onvoorzien' is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting. Het bedrag hiervoor wordt geraamd per programma of voor de begroting in zijn geheel. Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post 'onvoorzien' wordt opgenomen. Voor Purmerend is een post onvoorzien opgenomen van € 50.000.

Als gevolg van de invoering van de 'Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen' zijn gemeenten verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Dit onderdeel is hier ook opgenomen.

De paragrafen

In de paragrafen doen we verslag van het (financiële) beleid en de uitvoering daarvan.

De balans en toelichting

In dit hoofdstuk zetten we allereerst uiteen welke waarderingsgrondslagen we hanteren in Purmerend. Daarna volgt een beschrijving en toelichting van de afzonderlijke onderdelen van de balans en de mutaties die in 2021 zichtbaar zijn.

Bijlagen

In de bijlagen staan overzichten die deels verplicht zijn (Sisa) en deels informatief zijn voor de raad. De bijlagen lichten we hier verder niet toe.

Twee bijlagen zijn pas beschikbaar kort voor vaststelling van de rekening door de gemeenteraad. Dit betreft:

- *De controleverklaring van de accountant*
In de verklaring geeft de accountant een oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de zaken die in het jaarverslag en jaarrekening zijn opgenomen. Het oordeel van de accountant betreft de volgende onderdelen: wat heeft het gekost, het resultaat en de balans en de toelichting hierop.
- *Het verslag van de auditcommissie*
De auditcommissie formuleert een advies aan de gemeenteraad over de programmarekening, mede aan de hand van het accountantsverslag en de accountantsverklaring.

De programma's

